

AFIST **polsko-mołdawski**

Kwartalnik 3/2019

Wystawa Stereo 3D

**w Narodowym Muzeum Etnografii
i Historii Naturalnej RM**

**kulturalny
wybór**

Lavender Fest **Kobiety w plakacie polskim**

**Współczesne polskie
malarstwo
w Kiszyniowie**

La începutul lunii iunie, la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală al Republicii Moldova, un tablou realizat în tehnologia Stereo Vision 3D de Marek Saenderski și Vitold Baczynski a completat expoziția „Interferențe culturale la Orheiul Vechi”.

Na początku czerwca w Narodowym Muzeum Etnografii i Historii Naturalnej Republiki Mołdawii odbył się wernisaż obrazów wykonanych przez Marka Saenderskiego i Witolda Baczyńskiego w technologii Stereo Vision 3D.

Wystawa Stereo 3D w stolicy Mołdawii

Centralną częścią wystawy, która została otwarta 11 czerwca 2019 r., był obraz o wymiarach 2x1,25m, przedstawiający fragment krajobrazu rezerwatu historyczno-archeologicznego Stary Orgiejów. Obraz można było oglądać przy pomocy specjalnych okularów 3D.

Wraz z obrazem, którego autorami są polscy artyści, wystawiono inne prace w tej samej technologii, reprezentujące przyrodę Polski.

Wystawę w Narodowym Muzeum Etnografii Republiki Mołdawii zaszczylicili swoją obecnością: Ambasador RP w Kiszyniowie Bartłomiej

Zdaniuk, Dyrektor Instytutu Polskiego w Bukareszcie Agnieszka Skieterska i autor obrazu Marek Saenderski.

Podczas ceremonii otwarcia wystawy Ambasador Bartłomiej Zdaniuk zaznaczył, że Polska od wielu lat realizuje wspólne projekty z Republiką Mołdawią – projekty polityczne, gospodarcze i rozwojowe, a otwarcie tej wystawy to nawiązanie współpracy w dziedzinie kultury i sztuki.

Bartłomiej Zdaniuk dodał, że Polska jest państwem, w którym wiele małych i dużych firm, a także ar-

tystów, korzysta z nowoczesnych technologii, a obraz przedstawiający Stary Orgiejów pokazuje potencjał Polski w odtwarzaniu piękna mołdawskiej ziemi za pomocą nowych technologii.

Petru Vicol, dyrektor Narodowego Muzeum Etnografii i Historii Naturalnej RM, zauważył, że po 29 czerwca br. obraz, odtwarzający fragment krajobrazu Starego Orgiejowa, pozostanie w kolekcji muzealnej – jest to prezent od Ambasady RP w Kiszyniowie.

Julia Kiriłłowa

na podst. www.culturapoloneza.ro

■ Od lewej: Dyrektor Narodowego Muzeum Etnografii i Historii Naturalnej RM Petru Vicol, Ambasador RP w Kiszyniowie Bartłomiej Zdaniuk, Dyrektor Instytutu Polskiego w Bukareszcie Agnieszka Skieterska i autor obrazu Marek Saenderski

MAREK SAENDERSKI – polski artysta multimedialny pracujący w technice trójwymiarowej, czyli 3D. Po długich eksperymentach opracował unikatowe algorytmy przetwarzania obrazów w technice 3D przystosowujące technologię 3D do druku wielkoformatowego. Dzięki temu prace fotografika mogły wyjść z galerii internetowych do świata rzeczywistego, a ich jakość, na co zwracają uwagę odwiedzający wystawy artysty, jest zdumiewająca.

Marek Saenderski wydał także pierwszy na świecie trójwymiarowy album, zawierający swoje trójwymiarowe surrealne kompozycje oparte na kobiecym akcie. W wielu pracach artysty można zauważyć wpływ jego ulubionych surrealistów – Rene Magritta, Paula Delvaux i Salvadora Dali.

Marek Saenderski oprócz wielkoformatowych obrazów 3D tworzy także artystyczne i podróżnicze filmy 3D. W 2011 roku za swoją prezentację video-art 3D uzyskał prestiżowy dyplom uznania podczas kongresu International Stereoscopic Union w Holandii za film 3D Naked Beauty.

Trei pictorițe poloneze talentate – Agnieszka Zawisza, Ewa Miazek și Weronika Raczyńska – și-au expus lucrările la cea de-a șasea ediție a Bienalei Internaționale de Pictură de la Chișinău. Evenimentul a avut loc pe 16 mai – 23 iunie 2019 la Muzeul Național de Artă al Moldovei.

Trzy utalentowane polskie malarki – Agnieszka Zawisza, Ewa Miazek i Weronika Raczyńska zaprezentowały swoje obrazy w ramach VI edycji Międzynarodowego Biennale Malarstwa w Kiszyniowie, która odbyła się w dniach 16 maja – 23 czerwca 2019 roku w Narodowym Muzeum Sztuki Mołdawii.

VI EDYCJA MIĘDZYNARODOWEGO BIENNALE MALARSTWA

Na wystawie VI edycji Międzynarodowego Biennale Malarstwa zaprezentowano ponad 152 prace 145 artystów z 27 krajów, w tym po raz pierwszy ze Szwecji, Tunisu, Ekwadoru i Gruzji.

W inauguracji wzięła udział Minister Edukacji, Kultury i Badań Naukowych Republiki Mołdawii, Monica Babuc, a także wiele osobistości ze świata kultury: dyrektorzy muzeów i galerii, artyści i kuratorzy wystaw zarówno z Mołdawii jak i z zagranicy.

– Biennale z roku na rok staje się bardziej solidne pod względem treści, koncepcji i celu – powiedziała Monika Babuc.

Prezes Związku Malarzy RM Dumitru Bolboceanu zaznaczył, że

tegoroczna edycja, w której bierze udział wielu ciekawych malarzy, jest najlepsza. – Mam nadzieję, że sztuki piękne Republiki Mołdawii poprzez ten projekt będą znane w Europie i na świecie. Biennale jest najlepszym ambasadorem RM, który potwierdza, że tu zachodzą wspaniałe rzeczy – powiedział.

– Biennale Malarstwa w Kiszyniowie stworzyło wiele międzynarodowych platform komunikacyjnych, a w dalszym ciągu planuje wspieranie bezpośrednich kontaktów między artystami i tworzenie optymalnych warunków dla różnorodnych form współpracy międzynarodowej – zaznaczył Dyrektor Narodowego Muzeum Sztuki w Kiszyniowie Tudor Zbârnea.

17 maja w Narodowym Muzeum Sztuki Mołdawii, po raz pierwszy w czasie kiszyniowskiego Biennale odbyła się konferencja pt. „Estetyczne trendy sztuki współczesnej w kontekście międzynarodowym”, podczas której omawiane zostały prace uczestniczących artystów, a goście mogli włączyć się do otwartego dialogu dotyczącego problemów i rozwoju współczesnej sztuki.

Wydarzenie odbywa się pod patronatem Ministerstwa Edukacji, Kultury i Badań Naukowych Republiki Mołdawii, będąc jednym z najważniejszych wydarzeń w dziedzinie sztuk plastycznych w Mołdawii.

Swietłana Laptiacru

Międzynarodowe
Biennale Malarstwa
w Kiszyniowie
6. edycja

AGNIESZKA ZAWISZA, Polonia
Eclipsa de lună în ocean, 2018, 140 x 110 cm, ulei, pânză

AGNIESZKA ZAWISZA – absolwentka Wydziału Malarstwa warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Czerpiąc inspirację zarówno z podróży jak i z życia codziennego, w cyklach o różnej tematyce, malarka jest wierna swojej koncepcji budowania płótna kolorem. Powracającymi tematami cykli malarskich są miasto, woda, relacje pomiędzy malarstwem i muzyką oraz gry z przestrzenią. Artystka jest też współautorką multimedialnego projektu „Matkopolko”, odnoszącego się do kondycji matki-artystki we współczesnym społeczeństwie. Laureatka pierwszej nagrody na Biennale w Kiszyniowie sprzed dwóch lat.

WERONIKA RACZYŃSKA,
Polonia

Chifle și bere, 2018, 60 x 81 cm,
acrilic, pânză

WERONIKA RACZYŃSKA – artystka malarka. 1997-2002 – studia w Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie na Wydziale Malarstwa. 2008-2010 – studia podyplomowe w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Miała 16 indywidualnych wystaw malarstwa i ponad 100 wystaw zbiorowych w Polsce, a także między innymi we Francji, Mołdawii, Niemczech, Rumunii, Szwajcarii, na Słowacji i we Włoszech. Obrazy Weroniki Raczyńskiej znajdują się w kolekcjach prywatnych w Polsce, a także między innymi na Filipinach, w Niemczech, Stanach Zjednoczonych Ameryki, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii.

EWA MIAZEK,
Polonia

Teamă de dictator, 2018,
80 x 100 cm, acrilic, pânză

EWA MIAZEK – studiowała na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Studia podyplomowe odbyła w pracowni scenografii prof. Józefa Szajny. Wystawy indywidualne w Polsce i Holandii, m. in. Galeria Test, Warszawa (2004); Salon Sztuki 49, Warszawa (2008); Galeria Test, Warszawa (2014). Wzięła udział w kilkudziesięciu wystawach zbiorowych. Jej prace znajdują się w wielu kolekcjach prywatnych w kraju i za granicą.

În luna mai, în cadrul Bienalei Internaționale de Pictură de la Chișinău, la Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși” au fost vernisate expozițiile a doi artiști plastici cu viziuni distincte: Igor Svernei (Republica Moldova) și Agnieszka Zawisza (Polonia).

W ramach Międzynarodowego Biennale Malarstwa, które zostało zainaugurowane w Kiszyniowie w maju br., w Centrum Wystawowym Związku Artystów Mołdawii im. Constantina Brâncuși otwarto wystawy indywidualne dwóch niezwykłych artystów: Igora Svernei (Republika Mołdawii) i Agnieszki Zawiszy (Polska).

Dwie wystawy w Centrum im. C. Brâncuși

17 maja w Centrum Wystawowym Związku Artystów Mołdawii otwarto dwie indywidualne wystawy malarstwa. W Wielkiej Sali odbyła się wystawa artysty z Mołdawii Igora Svernei (ok. 70 prac), a w Małej Sali – malarki Agnieszki Zawiszy z Polski, która zaprezentowała 31 obrazów.

Według dyrektora Narodowego Muzeum Sztuki Mołdawii, Tudora Zbârnea, oboje artyści korzystają z tego prawa, ponieważ zostali laureatami Biennale w 2017 roku,

kiedy Igor Svernei wygrał nagrodę główną, a Agnieszka Zawisza – pierwszą nagrodę.

– Oba wystawcy mają wyraźne wizje artystyczne, cieszą się uznaniem i prawdziwym sukcesem w kontekście wydarzeń publicznych w ostatnich latach. Organizacja wystawy polskiego artysty stała się możliwa dzięki bezpośredniemu zaangażowaniu i wsparciu Instytutu Polskiego w Bukareszcie, z którym nasze muzeum współpracuje, za co wyrażamy naszą ogromną

wdzięczność – powiedział Tudor Zbârnea. Z kolei Prezes Związku Malarzy Mołdawii Dumitru Bolboceanu stwierdził, że tych dwoje artystów ma wiele wspólnego, oboje biorą udział w różnych wystawach międzynarodowych.

– Cieszę się, że mogę zaprezentować swoją twórczość przed międzynarodową publicznością. Bardzo chętnie wystawiam swoje prace w Kiszyniowie, gdzie sztuki piękne są na wysokim poziomie – powiedziała Agnieszka Zawisza.

Laureat al Mareii Premii, BIP Chișinău, Ediția 2017

IGOR SVERNEI
Moldova

Laureată a Premiului I, BIP Chișinău, Ediția 2017

AGNIESZKA ZAWISZA
Polonia

Igor Svernei urodził się w 1972 roku w mołdawskiej wsi Dondușeni. Ukończył Liceum Sztuk Pięknych im. I. Vieru oraz Akademię Muzyczną, Teatralną i Sztuk Pięknych w Kiszyniowie. Prace Igora Svernei, które można było zobaczyć na wystawie, wykonywane w różnych technikach: olej na płótnie, technika mieszana, akwarela i grafika.

Agnieszka Zawisza urodziła się w 1970 roku. W 2000 roku ukończyła warszawską Akademię Sztuk Pięknych. Obecnie prowadzi studia doktoranckie w zakresie sztuk pięknych w Łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych. Najczęściej stosowaną techniką malarską w jej pracach jest olej na płótnie, ale także kolaż i inne techniki papierowe.

Swietlana Laptiacru
fot: bipchisinau.com, moldpres.md

În luna iulie, pe rețelele de socializare a înflorit din nou lavanda! După ce am admirat fotografiile în toate nuanțele posibile de lila-violet, am decis să mergem în una din regiunile Moldovei unde se cultivă această plantă extraordinară.

W lipcu w mediach społecznościowych po raz kolejny miał miejsce „lawendowy boom”. Napatrzysz się na fotografie z wszelkimi wariantami liliowo-fioletowych odcieni, postanowiliśmy sami pojechać do jednego z regionów Mołdawii, gdzie rośnie lawenda.

Festiwal lawendy

Kilkaset hektarów lawendy już zakwitło. Nasza korespondentka MARINA KLIPA nie traciła czasu.

Wybór padł na lawendowe pola niedaleko od Kiszyniowa, gdzie odbywa się festiwal lawendy, który, sądząc po opiniach turystów, nikogo nie pozostawi obojętnym.

– LAVENDER FEST – tak nazywa się festiwal lawendy w Mołdawii, już piąty raz odbywający się w czerwcu w pobliżu wsi Cobusca Nouă. Towarzyszy mu mamiący zapach i pejzaże radujące oczy. Na festiwalu obowiązuje strój organizacyjny – wszyscy powinni być ubrani na biało! Lawendowe pole na czas festiwalu staje się miejscem se-

Lawenda kwitnie od końca czerwca do pierwszych dni lipca.

sji fotograficznych dla wszystkich chętnych. W ramach festiwalu zorganizowano tematyczny kiermasz wyrobów rzemieślniczych z lawendy. W tym roku swoje dzieła zaprezentowało ponad 70 mistrzów rękodziela. Można było kupić bukiety oraz oleje z fetowanej rośliny.

Liczni goście festiwalu nie tylko delektowali się kołyszącymi się na wietrze falującymi „dywanami” lawendy (wedle wierzeń, przynoszącej harmonię, dostatek i szczęście każdemu domowi), lecz mogli także spróbować różnorodnych wegetariańskich dań, trenować jogę i na lawendowym polu przyjąć masaż!

Do programu imprezy włączono seminaria motywacyjne i praktyki gastronomiczne dla tych, którzy prowadzą zdrowy tryb życia i starają się prawidłowo odżywiać.

Organizatorzy przygotowali także bogaty program muzyczny.

Cena biletu na festiwal wynosiła 250 MDL od osoby, 450 MDL od pary małżeńskiej.

Większość turystów poleca docierać na lawendowe pole samochodem, ale w tym roku do dyspozycji gości festiwalu oddano mikrobusy, wyjeżdżające z Kiszyniowa (z ostatniego przystanku trolejbusu nr 22 w dzielnicy Botanica) co 20 minut.

Tym, którzy chcą trafić do lawendowego raju, uwiecznić piękne chwile, radzimy odwiedzić lawendowe pola w Mołdawii, znajdujące się w następujących miejscowościach:

- Cobusca Nouă, rejon Anenii Noi, w odległości 35 km od Kiszyniowa;
- Mincenii de Jos, rejon Rezina – 60 km od Kiszyniowa;
- Valea-Trestieni, rejon Nisporeni – 92 km od Kiszyniowa;
- Dondușeni – 167 km od Kiszyniowa;
- Țipova, rejon Rezina – 80 km od Kiszyniowa;
- Pîrlîța, rejon Fălești – 137 km od Kiszyniowa;
- Hrușova, rejon Criuleni – 20 km od Kiszyniowa.

■ Najlepsza pora do robienia zdjęć – zachód słońca, trwający 15-20 minut

■ Wraz z francuską Prowansją, Mołdawia raduje widokami lawendowych pól, o czym przekonała się nasza korespondentka, Marina Klipa.

În luna iulie, la Muzeul Național de Artă al Moldovei s-a desfășurat expoziția „Femei în afișul polonez”, pregătită la inițiativa Institutului Polonez din București. Publicul a avut posibilitatea să vadă peste 40 de lucrări ale unor reprezentanți de seamă ai Școlii Poloneze de Afiș.

Ponad 40 prac wybitnych przedstawicieli Polskiej Szkoły Plakatu można było oglądać w lipcu w Narodowym Muzeum Sztuki Moldawii na wystawie pt. „Kobiety w plakacie polskim”. Ekspozycja została przygotowana z inicjatywy Instytutu Polskiego w Bukareszcie.

Femei în afișul polonez la Chisinau

Kobiety w plakacie polskim w Kiszyniowie

Economia formelor, scrierea novatoare, fantezia, ironia și capacitatea extraordinară de a sintetiza realitatea sunt caracteristici care, în urmă cu șaiszeci de ani, făceau celebru afișul polonez în întreaga lume. „Școala Poloneză de Afiș”, cum este denumit acest curent în artă, și nu o școală existentă fizic, a fost, de-a lungul timpului, un etalon la nivel mondial al designului artistic. Cele mai interesante exemple ale acestei arte, ale cărei protagoniste sunt femeile au putut fi văzute în expoziția pregătită de Institutul Polonez din București la Muzeul Național de Artă a Moldovei din Chișinău.

Expoziția, realizată pe baza celei mai mari colecții poloneze particulare de afiș, de peste 40 de mii de lucrări, aparținând lui Krzysztof Dydo, cunosător al artei afișului și proprietar al unei galerii din Cracovia, reunește patruzeci de lucrări realizate de renumiți graficieni polonezi.

Printre autorii afișelor prezentate la Chișinău se numără precursorii Școlii Poloneze de Afiș, precum Waldemar Świerzy, Jan Młodożeniec sau Franciszek Starowieyski. Au fost expuse și lucrări ale unor creatori din tânăra generație, printre care un loc important îl ocupă femeile, precum Kaja Renkas, Patrycja Longawa, Starowicz Monika sau Amelia Marcelina.

Expoziția oferă posibilitatea cunoașterii diversității temelor și stilurilor din afișul polonez de la sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI, care, în pofida dominației exercitate de media electronice, continuă să rămână în serviciul credincios al evenimentelor culturale. Lucrările au fost alese special în contextul sărbătorii Anului Drepturilor Femeii, proclamat de parlamentul polonez anul trecut, cu ocazia aniversării a 100 de ani de la obținerea de către femeile poloneze a drepturilor depline de vot.

Oszczędność formy, nowatorskie liternictwo, fantazja, ironia i niezwykła umiejętność syntetycznego ujmowania rzeczywistości to cechy, które sześćdziesiąt lat temu rozstawiły na całym świecie polski plakat. Polska Szkoła Plakatu, jak nazywany jest nurt w sztuce, a nie fizycznie istniejąca szkoła, była przez lata światowym wzorcem projektowania artystycznego. Najciekawsze przykłady tej sztuki, których głównymi bohaterkami są kobiety można było zobaczyć na wystawie przygotowanej przez Instytut Polski w Narodowym Muzeum Sztuki w Kiszyniowie.

Na wystawę, stworzoną w oparciu o liczącą ponad 40 tysięcy dzieł największą polską prywatną kolekcję plakatu Krzysztofa Dydo, znawcy tej formy sztuki i właściciela galerii w Krakowie, składa się czterdzieści dzieł wybitnych polskich plakacistów.

Wśród autorów prac prezentowanych w Kiszyniowie nie zabrakło prekursorów Polskiej Szkoły Plakatu, takich jak Waldemar Świerzy, Jan Młodożeniec czy Franciszek Starowieyski. Można było także zobaczyć plakaty twórców młodego pokolenia, wśród których ważne miejsce zajmują kobiety, m.in. Kaja Renkas, Patrycja Longawa, Starowicz Monika czy Amelia Marcelina.

Ekspozycja pozwala zapoznać się z różnorodnością tematów i stylów w polskim plakacie na przełomie XX i XXI wieku, który mimo dominacji mediów elektronicznych, nadal pozostaje wiernym sługą wydarzeń kulturalnych. Dzieła zostały dobrane specjalnie jako część obchodów Roku Praw Kobiety, uchwalonego przez polski parlament z okazji 100-lecia uzyskania przez Polki pełni praw wyborczych w 2018 roku.

źródło: www.culturapoloneza.ro

Nasza korespondentka TATIANA MIRONIK zwiedziła wystawę polskiego plakatu i oto jej relacja:

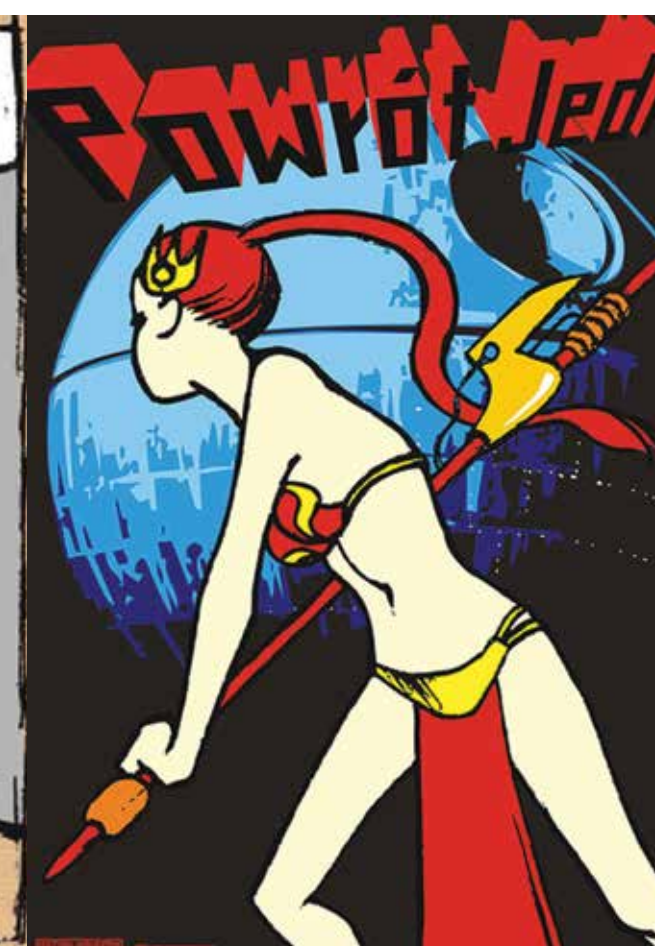
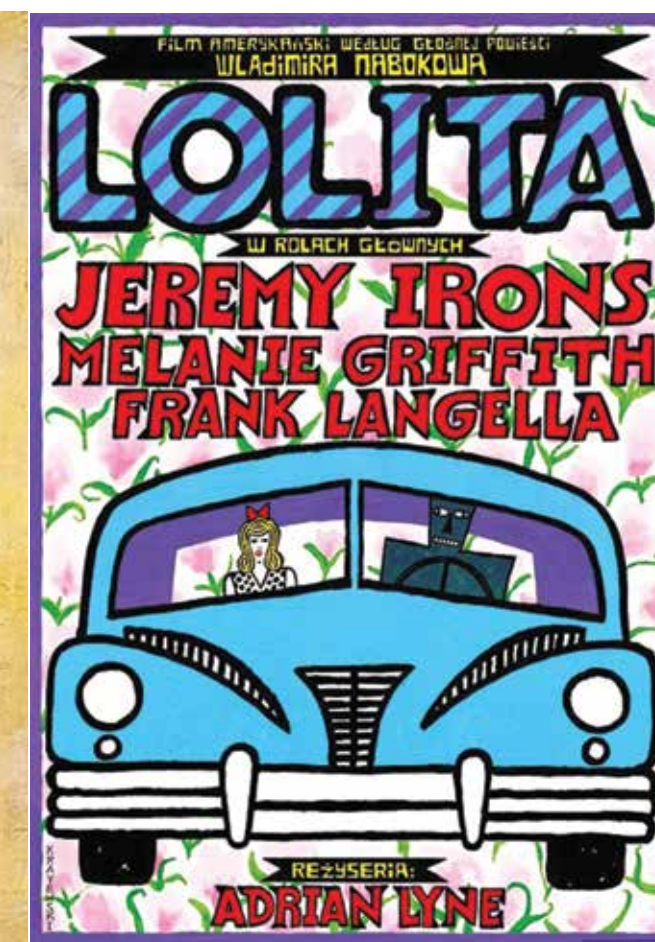
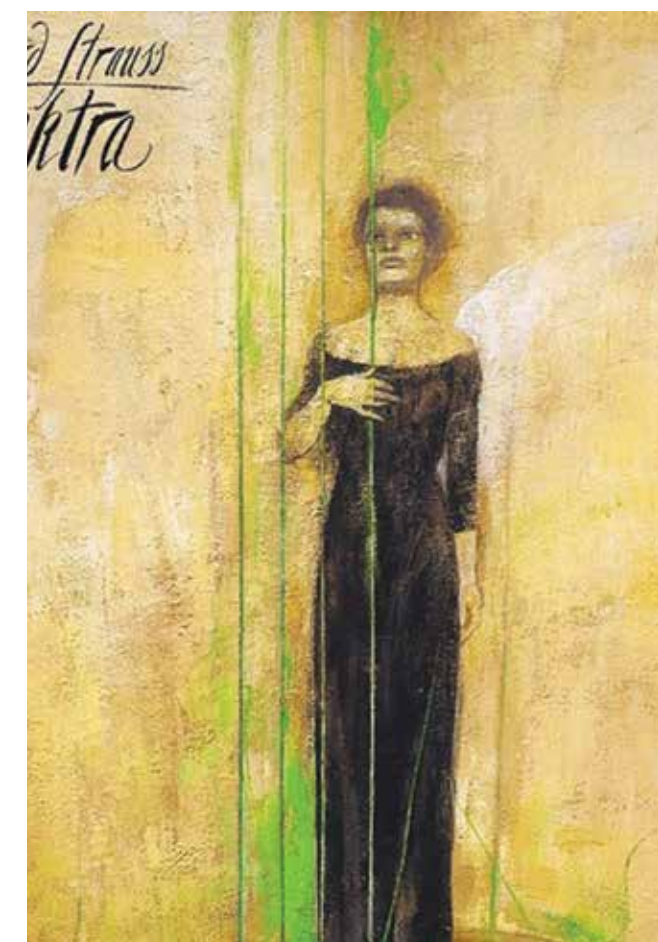
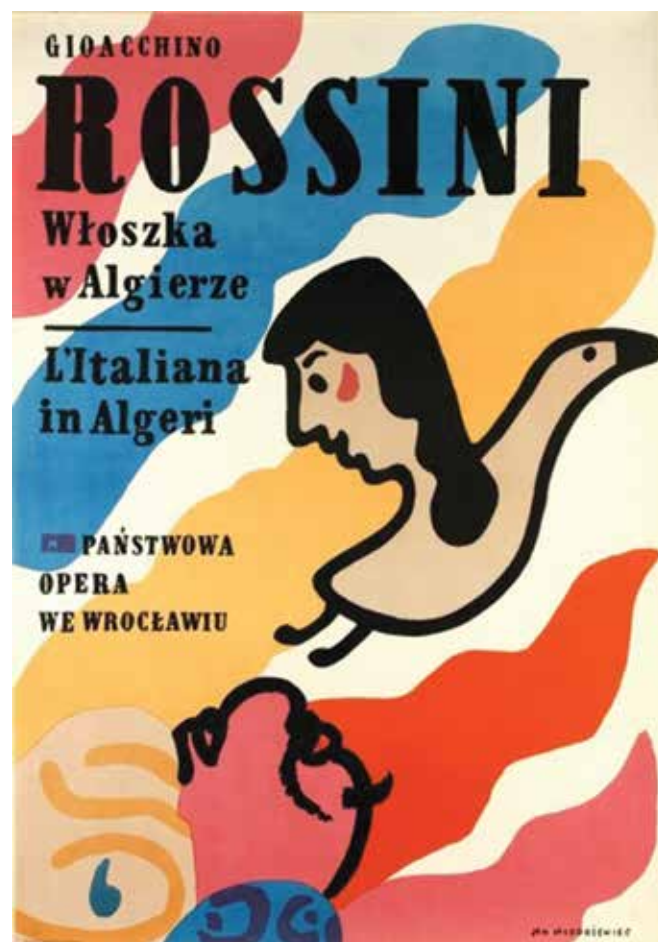
– Piękno kobiety, jej siła, jej rola to są motywy przewodnie wystawy. Tajemnicza Marilyn Monroe z plakatu Waldemara Świerzego albo kobieta super-bohater z plakatu Michała Książka zaskakują i zachwycają.

Moldawski artysta Tudor Botin powiedział podczas otwarcia wystawy: „Od lat siedemdziesiątych szukamy polskich plakatów. To była rzadkość. Zawsze mieliśmy okazję się z nich czegoś nauczyć”.

Jak zaznaczył Simion Zamșa, artysta plastyk, malarz i grafik, magister sztuki Republiki Mołdawii: „Polski plakat jest to ranga sztuki”.

Fot.: Muzeul Național de Artă al Moldovei

Pe data de 31 mai 2019, Editura Eikon din București a lansat, la Târgul de Carte Bookfest, volumul *Scrisori din călătoria în America* de Henryk Sienkiewicz. Cartea a fost tradusă în premieră în limba română de Bogdan Polipciuc, președinte al Casei Polone din București, și are o postfață semnată de prof. dr. Constantin Geambașu.

Na Międzynarodowych Targach Książki BOOKFEST Bukareszt 2019 w dniu 31 maja 2019 r. odbyła się promocja książki Henryka Sienkiewicza „Listy z podróży do Ameryki”, przetłumaczonej na język rumuński przez Bogdana Polipciuca, prezesa Domu Polskiego w Bukareszcie, ze wstępem Constantina Geambașu – profesora języka polskiego na Uniwersytecie w Bukareszcie.

Reflecții despre „Scrisori din călătoria în America”

Scriitorul polonez Henryk Sienkiewicz (1846-1916) a exercitat o adevărată fascinație asupra mea în copilărie și adolescență. Mai ales prin scrierile sale istorice (*Cavalerii teutoni*; trilogia: *Prin foc și sabie*, *Potopul* și *Pan Wolodyjowski*; dar și *Quo vadis*), deseori ecranizate în anii '60-'80 ai veacului trecut. Le devoram cu pasiune, atât în română, cât și în originalul polonez. În timp, am ajuns să apreciez diversitatea temelor acestui uriaș scriitor al lumii – recunoscut prin Premiul Nobel pentru Literatură, acordat în 1905. A creat nuvele și schițe, romane istorice și sociale, cărți de aventuri pentru tineret, dar și reportaje.

În România, Sienkiewicz a fost mult apreciat, cărțile sale fiind traduse în română, și cunoscând și numeroase reeditări. După publicarea tuturor romanelor sale, mai ales în traducerea regretatului Stan Velea, autor și al unei cuprinzătoare monografii despre scriitorul polonez, credeam că nu a mai rămas nimic de adăugat pentru publicul din România, despre Henryk Sienkiewicz.

Am aflat însă de la domnul prof. dr. Constantin Geambașu că două cărți din tinerețe ale lui Sienkiewicz nu au fost traduse încă în română. Era vorba de *Scrisori din călătoria în America* și *Scrisori din Africa* (o ediție prescurtată a acestui volum a apărut totuși în anii 1990).

Am procurat *Scrisori din călătoria în America* din Polonia, am citit car-

tea și m-am îndrăgostit de ea! Mi-am propus să o traduc eu însumi în română. Voiam ca această carte să apară cu ocazia Centenarului morții lui Sienkiewicz, în 2016. Din păcate, din lipsă de fonduri, proiectul nu s-a realizat atunci, ci abia acum, când se împlinesc 100 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Polonia.

Pentru mine, *Scrisorile din călătoria în America* au reprezentat o experiență de neuitat, descoperindu-mi un tânăr Sienkiewicz entuziast, fin observator, inteligent, plin de umor și voie bună, obiectiv și bine documentat, patriot polonez,

dar și european, cu o vastă cultură, deschis către nou, către progres, către democrație. Reportajele – căci asta sunt în fapt *Scrisorile...* despre mirifica Lume Nouă, despre această extraordinară țară, Statele Unite ale Americii, despre peisajele, bogățiile, oamenii, specificul, dificultățile și realizările ei – sunt scrise de Henryk Sienkiewicz cu multă vervă, admirație, simpatie.

Sunt sigur că prin aceste *Scrisori din călătoria în America* Henryk Sienkiewicz vă va surprinde și vă va fascina și pe dumneavoastră din nou!

Bogdan Polipciuc,
traducător

O expoziție neobișnuită s-a deschis în grădina Muzeului Regional din Sandomierz. Adam Spała își prezintă piesele din colecția „Frumoasele maimuțe ale Europei”. Corespondentul nostru RUSLAN MISAK a vizitat expoziția.

Niezwykłą wystawę otwarto w ogrodach Muzeum Okręgowego w Sandomierzu. Znalazła się na niej kolekcja Adama Spąły „Piękne Małpy Europy”. Wystawę zwiedził nasz korespondent RUSLAN MISAK.

Piękne Małpy Europy Przestroga artysty

Wystawa „Piękne Małpy Europy. Przestroga artysty” jest współorganizowana przez Muzeum Okręgowe w Sandomierzu oraz Fabrykę Porcelany AS i Żywe Muzeum Porcelany w Ćmielowie.

Wystawa 47 małpich rzeźb z brązu, opatrzonych flagami Państw Europy, symbolicznie nawiązuje do trwającej integracji krajów europejskich.

– Kolekcja jest przestrogą dla ludzkości, aby uchronić naszą cywilizację przed zagładą. Jeżeli świat, a w szczególności rodzinną Europą nie będzie współpracować, a koncentrować się jedynie na wła-

snych korzyściach, to kruchy jest nasz los. Utracenie empatii może niebezpiecznie zbliżyć ludzi do poziomu zwierząt – mówi autor rzeźb, Adam Spąły.

Ekspozycja bezpośrednio odnosi się do kolekcji malowideł na porcelanie, prezentowanych pod bliźniaczą nazwą w Galerii Sztuki Współczesnej van Rijn w Fabryce Porcelany w Ćmielowie.

Pasaż, gdzie ustawiono rzeźby na wysokich betonowych postumentach, został oddany do użytku wraz z otwarciem wystawy. – Było to miejsce trochę zapomniane, bo dotychczas turyści wchodzili do

Muzeum Okręgowe przez dziedziniec zamku. Teraz droga do sal ekspozycyjnych będzie wiodła urokliwym przejściem, przy którym można podziwiać niezwykle rzeźby, jak również piękną panoramę Sandomierza i Wisły – mówi Dominik Płaza, dyrektor Muzeum Okręgowego w Sandomierzu.

Wystawa będzie eksponowana od 27 kwietnia do 30 września br. na Dziedzińcu Dolnym Zamku Królewskiego w Sandomierzu.

Ruslan Misak

na podstawie:

www.zamek-sandomierz.pl

www.sandomierz.gosc.pl

Rzeźba z umieszczoną flagą Republiki Mołdawii

Lustro na końcu ekspozycji skłania do refleksji

Czym zaskoczy cię Mołdawia?

Graffiti z widokami Kiszyniowa. Zastygłe chwile ze starych fotografii przeniesione przez artystów na mury Akademii Muzyki, Teatru i Plastyki, która znajduje się niedaleko jeziora Valea Morilor.

skojarzenia

IGOR SVERNEI,
Moldova / Mołdawia

Sat. Sauca / Wieś Sawka, 2006,
600 x 500 mm, ulei pe pinză /
olei na płótnie

Wieś Sawka [Sauca]: „...pola skropione krwią moją...”

6 października, gdy chorągwiom Hetmana udało się dotrzeć do wsi Sauca, ok. 10 kilometrów od Dniestru i położonego już na polskim brzegu Mohylowa, Żółkiewski, po wysłuchaniu protestów żołnierzy, zmęczonych ciągłym nękaniem przez Tatarów, a do tego skłóconych i zniechęconych, wydał w południe fatalną w skutkach decyzję zaniechania marszu i zarządził postój. Gdy wieczorem wojska ruszyły w stronę Dniestru, zostały zaatakowane przez oddziały Tatarów budziackich i dobrodżckich Kantemira. Część zbuntowanych żołnierzy zaczęła uciekać w stronę rzeki na własną rękę, część w zapadających ciemnościach uległa rozproszeniu. Wokół hetmanów skupiło się ok. 300 żołnierzy, rozbitych na małe grupki. W samotnej walce wręcz zginął, podobno nie rozpoznany przez atakującego go napastnika, Hetman Żółkiewski, jego ciało rozpoznano potem po pierścieniu na dłoni.

- bieżące wydarzenia kulturalne • relacje z wystaw i muzeów • festiwale
- koncerty • recenzje filmów i książek

AFISZ
polsko-mołdawski

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

wydawca
e-mail:

redagowanie i korekta
tłumaczenia
korespondenci

Stowarzyszenie Polska Wiosna w Mołdawii
polskawiosna@gmail.com

Helena Usowa, Anna Plutecka, Zofia Nieczaj
Sławomir Pietrzak, Lucia Țurcanu
Tatiana Mironik, Marina Klipa, Julia Kiriłowa, Swietłana Laptiacru,
Mirosław Horyn, Marita Rogowa, Stefan Ladryk

Część nakładu jest dodawana do miesięcznika „JUTRZENKA”